

Det kongelige Justis- og beredskapsdepartement
Det kongelige Helse- og omsorgsdepartement
Det kongelige Kunnskapsdepartement
Det kongelige Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartement
Statsrådene

Alle landets kommuner
v/ ordfører og rådmann

Deres ref

Vår ref
14/4421

Dato
17.12.2014

Opplysningsplikten til barneverntjenesten

Barneverntjenesten er gitt et særlig ansvar for å sikre at barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. For å kunne ivareta denne oppgaven, er barneverntjenesten avhengig av at andre som er bekymret for et barns omsorgs- eller livssituasjon melder fra til den kommunale barneverntjenesten.

Manglende meldinger til barneverntjenesten kan få svært alvorlige konsekvenser, spesielt for de barna som trenger barnevernets beskyttelse aller mest. Derfor svikter vi som samfunn dersom barneverntjenesten ikke får vite om barn som lider. Vi har alle et ansvar for å sikre at barneverntjenesten blir varslet i tide. Vi må se barna - og ha mot til å handle.

Som privatpersoner har vi alle et moralsk ansvar for å melde fra til barneverntjenesten dersom vi er alvorlig bekymret for et barn.

Når det gjelder det offentlige, har alle som arbeider i en offentlig instans eller tjeneste en lovpålagt plikt til å melde fra til den kommunale barneverntjenesten ved alvorlig bekymring for et barns omsorgssituasjon eller atferd. Kommunen har ansvaret for å sikre at alle ansatte i kommunen har tilstrekkelig kunnskap om meldeplikten, og at de er trygge på praktiseringen av den. Opplysningsplikten *setter taushetsplikten til side*, og er begrunnet i barneverntjenestens behov for å motta opplysninger.

Ansatte i barnehager og skoler har daglig kontakt med barnehagebarn og elever og følger deres utvikling tett. Det er derfor særlig viktig at kommunen sikrer at disse ansatte har den nødvendige kjennskapen til opplysningsplikten til barneverntjenesten. Det samme gjelder

andre kommunale tjenester som regelmessig møter barn og familier, som den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Opplysningsplikten gjelder når det er grunn til å tro at et barn blir *mishandlet i hjemmet* eller det foreligger *andre former for alvorlig omsorgssvikt*.¹ I tillegg gjelder den når et barn har vist *vedvarende alvorlig atferdsvansker*.

Kravet *grunn til å tro* innebærer at det må være en konkret mistanke eller bekymring. Det er med andre ord ikke snakk om at man må vite at situasjonen til barnet er alvorlig. Denne vurderingen skal overlates til barneverntjenesten å finne ut av.

Opplysningsplikten er et *selvstendig og personlig ansvar*. Dette innebærer at vurderingen av om melding skal sendes verken kan overlates til andre tjenester eller andre kollegaer. At ansvaret er personlig og selvstendig innebærer også at den faglige vurderingen heller ikke kan overprøves av en overordnet. At plikten til å gi opplysninger påhviler den enkelte er likevel ikke til hinder for at det etableres gode rutiner for at opplysninger formidles fra en overordnet innenfor en instans. Det fratar likevel ikke den enkelte fra plikten til selv å gi opplysningene dersom den overordnede ikke gjør det.

Når vilkårene for opplysningsplikt er oppfylt skal melding *umiddelbart* sendes til den kommunale barneverntjenesten. Den enkelte kan ikke selv velge mellom å gi opplysninger eller ikke dersom vilkårene for opplysningsplikt er oppfylt. Plikten til å gi opplysninger faller heller ikke bort selv om vedkommende på egenhånd forsøker å avhjelpe situasjonen. Med andre ord finnes det ingen andre handlingsalternativer som kan benyttes i stedet, men opplysningsplikten er ikke til hinder for andre supplerende tiltak.

Opplysningsplikten er ikke oppfylt ved *anonyme meldinger*. Bakgrunnen for dette er at barneverntjenesten skal ha mulighet til å vurdere innholdet i meldingen og behovet for å innhente ytterligere opplysninger.

Barneverntjenesten har plikt til å gi den som har sendt bekymringsmeldingen en tilbakemelding om at meldingen er mottatt.² Tilbakemeldingen skal sendes innen tre uker. Til offentlig meldere skal tilbakemeldingen opplyse om det er åpnet undersøkelsessak. Barneverntjenesten skal også gi ny tilbakemelding når undersøkelsen er gjennomført.

Opplysningsplikten er svært viktig for at samfunnet skal kunne beskytte barn mot vold, mishandling og andre former for omsorgssvikt.

Vi anmoder derfor kommunene om å gjennomgå rutinene sine for å sikre at alle ansatte har tilstrekkelig kunnskap om meldeplikten og om mulighetene for samarbeid og kommunikasjon innenfor reglene om taushetsplikt. Taushetsplikten skal ikke være til hinder for nødvendig

¹ Opplysningsplikten er hjemlet både i barnevernloven § 6-4 og i tilsvarende bestemmelser i lover som gjelder for den enkelte tjeneste. Opplysningsplikten fremgår blant annet av barnehageloven § 22, opplæringsloven § 15-3, helsepersonelloven § 33, krisesenterloven § 6 og forvaltningsloven § 13 f.

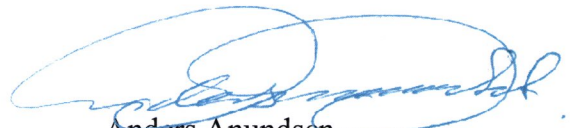
² Barnevernloven § 6-7 a.

kommunikasjon mellom tjenestene for å sikre at barn som er eller kan være utsatt for vold, mishandling eller andre former for omsorgssvikt blir ivaretatt på en god måte.

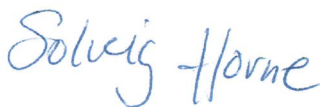
Med hilsen

Bent Høie
Helse- og omsorgsminister

Anders Anundsen
Justis- og beredskapsminister

Solveig Horne
Barne-, likestillings- og
inkluderingsminister

Torbjørn Røe Isaksen
Kunnskapsminister

Kopi: Fylkesmennene
Helsetilsynet
Helsedirektoratet
Utdanningsdirektoratet
Bufdir